

Передмова

Зовнішнє незалежне оцінювання у загальноосвітніх закладах – це виважений, продуманий крок підвищення якості освіти, престижу знань, набутих у школі, які відіграватимуть провідну роль у життєвому виборі школяра.

Програму зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури розроблено з урахуваннями чинних програм з української мови і літератури для 5–11 класів.

ЗНО з української мови і літератури складається з трьох частин:

Частина 1. Тестові завдання з української мови.

Частина 2. Тестові завдання з української літератури.

Завдання 1-ої і 2-ої частин перевірятиме комп'ютер. (Завдання закритої форми).

Частина 3. Власне висловлювання (твір-роздум).

У посібнику-репетиторі запропоновано тести з української літератури. Тестові завдання вміщують матеріал, який охоплює курс української літератури за програмою зовнішнього незалежного оцінювання з української літератури для осіб, які бажають здобути вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти.

Короткі відомості з теорії літератури допоможуть розв'язати більш складні завдання: визначити віршовий розмір, види римування, розрізнити поняття “тропа”, “стопа”, “строфа” тощо.

У посібнику подано також тексти поетичних творів, демонстраційний зошит, які допоможуть учневі наблизитися до участі у ЗНО та успішно подолати труднощі на шляху до успіху.

ПРОГРАМА
ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1. Усна народна творчість	<p>Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень</p> <p>Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «Засвіт встали козаченьки»</p> <p>Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль...»</p> <p>Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»</p>	<p>Учасник (учасниця) ЗНО:</p> <p><i>аналізує</i> літературний твір чи його уривок;</p> <p><i>розрізняє</i> види й жанри усної творчості;</p> <p><i>розрізняє й називає</i> різновиди календарно-обрядових пісень;</p> <p><i>аналізує</i> зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень;</p> <p><i>визначає</i> провідні мотиви історичних пісень;</p> <p><i>характеризує</i> образи героїв – історичних осіб;</p> <p><i>визначає</i> тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай; <i>виділяє</i> у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу,</p> <p><i>визначає</i> їхню художню роль</p>
2. Давня українська література	<p>«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги)</p> <p>«Слово про похід Ігорів»</p> <p>Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми</p>	<p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ художній образ; ▪ прототип; ▪ тема, ідея, мотив художнього твору; ▪ проблематика та конфлікт у художньому творі; ▪ композиція художнього твору: сюжет, позасюжетні елементи; <p><i>знає</i> та <i>вміє</i> визначати в літературному творі тропи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ епітет, ▪ порівняння, ▪ метафору, ▪ алегорію, ▪ гіперболу

<p>3. Література кінця XVIII-початку XX ст.</p>	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»</p> <p>Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся»</p> <p>Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон (У всякого своя доля...)', «І мертвим, і живим, і ненародженим...)', «Заповіт»</p> <p>Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»</p> <p>Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»</p> <p>Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»</p> <p>Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»</p> <p>Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей»</p>	<p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; ▪ епос та його жанри (новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману); ▪ лірика, її тематичні різновиди та жанри (сонет, гімн, послання, поема); ▪ драма та її жанри (комедія, трагедія, трагікомедія, власне драма, драма-феєрія); ▪ види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія
<p>4. Література XX ст.</p>	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo»</p> <p>Ольга Кобилянська. «Земля»</p> <p>Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня»</p> <p>Микола Вороний. «Блакитна Панна»</p> <p>Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»</p> <p>Павло Тичина. «О, панно Інно...», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...»</p> <p>Максим Рильський. «Молюсь і вірю. Вітер грає...»</p> <p>Микола Зеров. «Київ – традиція»</p> <p>Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»</p> <p>Юрій Яновський. «Дитинство»</p> <p>Володимир Сосюра. «Любіть Україну!»</p> <p>Валер'ян Підмогильний. «Місто»</p> <p>Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом»</p> <p>Микола Куліш. «Мина Мазайло»</p> <p>Богдан-Ігор Антонич. «Різдво»</p> <p>Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна»</p> <p>Андрій Малишко. «Пісня про рушник»</p> <p>Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюсь у твої зіниці...»</p> <p>Олесь Гончар. «Залізний острів»</p> <p>Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном»</p> <p>Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О земле втрачена, явися!...»</p> <p>Іван Драч. «Балада про соняшник»</p> <p>Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай»</p>	<p><i>визначає</i> місце й роль митця в літературному процесі;</p> <p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ український модернізм і його особливості; ▪ модерністські напрями й течії: імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм; <p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, паралелізм); ▪ риторичні звертання й запитання; ▪ алітерація, асонанс; ▪ різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); ▪ кіноповість; ▪ усмішка; <p><i>уміє</i> пояснювати поняття «розстріляне відродження»</p>

5. Твори українських письменників-емігрантів	Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?»	<i>орієнтується</i> у творчості українських письменників-емігрантів; <i>знає</i> особливості пригодницького роману
6. Сучасний літературний процес	Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище	<i>орієнтується</i> в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; <i>визначає</i> найхарактерніші ознаки постмодернізму

ТАБЛИЦЯ «ПЕРЕВІР СЕБЕ» (ЗА ПРОГРАМОЮ ЗНО)

Автор (псевдонім)	Назва твору	Жанр твору	Епоха, історична основа	Герої твору	Географія твору	Літературний напрям, стильова течія, присвята
I. Усна народна творчість						
	«Ой Морозе, Морозенку»	історична пісня	XVII – XVIII ст.	Морозенко Морозиха козаки татари	Савур-могила	
	«Чи не той то хміль»	історична пісня	XVII ст., війна 1648 – 1654 рр.	Богдан Хмельницький	Жовті Води (Золотий Брід)	
	«Ой летіла стріла»	балада	XVII – XVIII ст.	«три зозуленьки» «матінка» «миленька» «сестриця»		
	«Дума про Марусю Богуславку»	дума	XVIII ст.	Маруся Богуславка козаки-невільники	Чорне море Богуслав	
Маруся Чурай	«Засвіт встали козаченьки»	історична пісня	XVII ст.	Маруся, козак, його мати		
	«Віють вітри, віють буйні»	лірична пісня	XVII ст.	монолог дівчини		
II. Давня українська література						
Нестор Літописець	«Повість минулих літ» (уривок про заснування Києва; уривок про помсту княгині Ольги)	літопис	укладений в 1113 р. (XII ст.)	Кий, Щек, Хорив, Либідь, княгиня Ольга, син Святослав, князь Мал, Свенельд, поляни, древляни	Київ Іскоростень древлянська земля	монументалізм

Невідомий	«Слово про похід Ігорів»	поема (давньоруська)	XII ст. (похід новгород-сіверського князя Ігоря на половців у 1185 р.)	князі Ігор, Всеволод, Святослав, Володимир (сини), Святослав (батько), Ярославна, Боян, Овлур, Гзак і Кончак, Жля і Карна	Новгород-Сіверський, Чернігів, Путивль, Київ, Каяла, Стугна, Дніпро, Дунай	орнаменталізм
Григорій Сковорода	«Всякому місту звичай і права»	сатиричний вірш (пісня)	XVIII ст.			бароко
	«De libertate»	вірш (пісня)	XVIII ст.	Богдан Хмельницький		бароко
	«Бджола і Шершень»	байка	XVIII ст.	Бджола, Шершень		бароко
III. Література кінця XVIII – початку XX ст.						
Іван Котляревський	«Енеїда»	бурлескно-трагедійна поема	1798 р. – початок нової української літератури	Еней, Низ, Евріал, Дідона, Латин, Амата, Лавінія, троянці, рутульці, боги: Зевс, Венера, Нептун, Еол, Ацест, Евандр, Юнона	Чорне море, Карфаген, латинська земля	романтизм
	«Наталка Полтавка»	драма («малоросійська опера»)	1819 р., вперше поставлена в Полтаві	Наталка, мати Горпина Терпилиха, Петро, Микола, возний Тетерваковський, виборний Макогоненко	село під Полтавою, на березі річки Ворскла	романтизм, реалізм
Григорій Квітка-Основ'яненко	«Маруся»	повість	поч. XIX ст.	Наум Дрот, Настя Дрот, Маруся Дрот, Василь	Слобожанщина	сентименталізм
Тарас Шевченко	«Катерина»	поема	1838 рік	Катерина, москаль Іван, Івась, батько, мати		романтизм, реалізм, присвята: Василю Жуковському
	«Гайдамаки»	поема-епея	1841 рік, Коліївщина, 1768 рік	Максим Залізняк, Іван Гонга, Ярема Галайда, Оксана, титар, Лейба, гайдамаки	Чигирин, Лебедин, Вільшана, Гупалівщина, Умань	романтизм, реалізм

	«Сон»	поема (комедія)	1844 рік	ліричний герой	Україна, Сибір, Петербург	реалізм
	«Кавказ»	поема	1845 рік	образ Прометея, монолог російського колонізатора	Кавказ	реалізм, присвята: Якову де Бальмену
	«І мертвим, і живим, і ненарод- женим землякам моїм...»	пошаньня	1845 рік	пошаньня до панів, дворян, інтелігенції		
	«Заповіт»	вірш	1845 рік			
Панте- леймон Куліш	«Чорна рада»	історичний роман- хроніка	1857 рік історична основа: Ніжинська Чорна рада, 1663 рік, доба Руїни	Яким Сомко, Іван Брюховецький, полковник Шрам, Петро Шраменко, Михайло Черевань, Леся Черевань, Кирило Тур, січовик Пугач, Божий Чоловік	хутір Хмарище, Ніжин, Київ, Романів- ський Кут	романтизм
Іван Нечуй- Левицький	«Кайдашева сім'я»	соціально- побутова повість	друга половина XIX ст. (поре- формений період)	Омелько Кайдаш, Маруся Кайдаш, Карпо і Лаврін – сини; Мотря і Мелашка — невістки	с. Семи- гори, річка Рось	реалізм
Панас Мирний (Панас Рудченко) та Іван Білик	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (друга назва «Пропаша сила»)	соціально- психо- логічний роман	друга половина XIX ст. (поре- формений період)	Чіпка Варениченко, баба Оришка, Мотря, Остап Хрущ, Максим Гудзь (Махамед), Галя, Явдоха, Грицько Чупруненко, Христя, дід Улас, Лушня, Матня, Пацюк, пани Польські	с. Піски	реалізм
Іван Карпенко- Карий (Тобілевич)	«Мартин Боруля»	драма (комедія)	друга половина XIX ст.	Мартин Боруля, Палажка, Марися, Степан, Трандалев, Націєвський, Микола, Омелько, Протасій, Гервасій		реалізм

Іван Франко	«Гімн» («Вічний революціонер»)	вірш (громадянська лірика)	друга половина XIX ст. (зб. «З вершин і низин»)	«вічний революціонер» («дух» народу)		
	«Чого являєшся мені у сні?»	вірш (інтимна лірика)	друга пол. XIX ст. (зб. «Зів'яле листя»)	ліричний герой		
	«Мойсей»	філософська поема	1905 рік	Мойсей Авірон Датан Єгошца Єгова Азазель	арабська пустиня, скелі Моава, Палестина, ріка Йордан	неоромантизм
IV. Література XX ст.						
Михайло Коцюбинський	«Тіні забутих предків»	повість	1912 рік	Іван Палійчук, Марічка Гутенюк, Палагна, Юра	Карпати	неоромантизм
	«Intermezzo»	новела	1908 р.	Залізна рука города, Моя утома, Три білих вівчарки, Жайворонки, Зозуля, Ниви у червні, Людське горе	Кононівка, Полтавщина	імпресіонізм, присвята: Кононівським полям
Ольга Кобилянська	«Земля»	повість	1901 рік	Івоніка та Марійка Федорчуки, Михайло, Сава – їхні сини; Анна, Парасинка, Докія, Рахіра, Петро, Тодорика	с. Димка на березі Серету, Буковина	модернізм, присвята: батьку Юліану Кобилянському
Леся Українка (Лариса Петрівна Косач)	«Contra spem spero» («Без надії сподіваюсь»)	вірш (філософська лірика)	1890 рік	лірична героїня		неоромантизм
	«Лісова пісня»	драма-феєрія	1911 рік	Мавка, Лукаш, Лукашева мати, дядько Лев, Килина, Лісовик, Водяник, Русалка, Русалка Польова, Перелесник, «Той, що греблі рве», «Той, що в скалі сидить», куць, потерчата	ліс на Волині	неоромантизм
Микола Вороний	«Блакитна Панна»	вірш (пейзажна лірика)	початок XX стол.	блакитна панна (весна)		символізм

Олександр Олесь (Кандиба)	«Чари ночі»	вірш (інтимна лірика)	початок XX ст.	ліричний герой, ти (адресат)		символізм
	«О слово рідне! Орле скутий!»	вірш- медитація (громадян- ська лірика)	початок XX ст.	ліричний герой		символізм
Павло Тичина	«Пам'яті тридцяти»	вірш-реквієм (патріотична лірика)	20-ті рр. XX ст.	герої Крут («тридцять мучнів- українців»)	Аскольдова могила	символізм
	«О панно Інно»	вірш (інтимна лірика)	початок XX ст.	ліричний герой, панна Інна, її сестра		символізм
	«Ви знаєте, як липа шелестить...»	вірш (інтимна лірика)	початок XX ст.			символізм
Максим Риль- ський	«Молюсь і вірю...»	вірш (філософ- ська лірика)	початок XX ст.			неокласицизм
Микола Зеров	«Київ – традиція»	сонет	20-ті рр. XX ст.			неокласицизм
Микола Хвильо- вий (Фітільов)	«Я (Романтика)»	новела	20-і рр. XX ст.	Я, мати, доктор Тагабат, Андрюша, дегенерат		імпресіонізм, присвята: «Цвітові яблуні»
Юрій Янов- ський	«Дитинство» (роман «Вершники»)	новела	20-ті рр. XX ст.	Данилко, Чабан, дід Данило, батьки	Каховка, Перекопська рівнина	неоромантизм
Воло- димир Сосюра	«Любіть Україну»	вірш (грома- дянська лірика)	перша половина XX ст.	Степан Радченко, Надійка, Левко, Мусінька, Зоська, Рита, Борис, Вигорський, Світозаров	Київ	модернізм
Валер'ян Підмо- гильний	«Місто»	урбаніс- тичний роман	20-ті рр. XX ст.			
Остап Вишня (Павло Губенко)	«Моя автобіографія»	гумореска	перша половина XX ст.			
	«Сом»	усмішка	перша половина XX ст.	дід Панько - оповідач	річка Оскіл	

Микола Куліш	«Мина Мазайло»	драма (комедія)	20-ті рр. XX ст.	Мина Мазайло, Рина, Лина, Мокій, Уля, дядько Тарас, тьотя Мотя (Розторгуєва) Баронова - Козино	Харків	
Богдан-Ігор Антонич	«Різдво»	вірш (філософська лірика)	початок XX ст.		містечко Дукля	символізм
Олександр Довженко	«Україна в огні»	кіноповість	Друга світова війна	Лаврін і Тетяна Запорожці, Олеся, Василь Кравчина, Христя Хутірна, Миня Товченик, Ернст фон Крауз	с. Тополівка	
	«Зачарована Десна»	автобіографічна кіноповість	50-ті рр. XX ст.	малий Сашко – оповідач, дід Семен, прабаба Марусина, дід Тарас, батьки Сашка, дядько Самійло	Сосниця, Десна	
Андрій Малишко	«Пісня про рушник»	вірш-пісня	50-ті рр. XX ст.	образ матері та сина		
Василь Симоненко	«Ти знаєш, що ти – людина...»	вірш (філософська лірика)	50-ті рр. XX ст. «шістдесятництво»			
	«Задивляюся у твої зіниці»	вірш (патріотична лірика)	50-ті рр. XX ст.	образ України		
Олеся Гончар	«Залізний острів» (роман «Тронка»)	новела	друга половина XX ст.	Віталік Рясний, Тоня Горпищенко	загоча Чорного моря	
Григор Тютюнник	«Три зозулі з поклоном»	новела	друга половина XX ст.	Михайло, Софія, Марфа Яркова, Карпо, син Михайла (оповідач)		присвята: «Любові Всевишній»
Василь Стус	«Як добре те, що смерті не боюся я»	вірш (філософська лірика)	друга половина XX ст.	ліричний герой	згадуються Леся Українка, Шевченко, Франко, Сковорода	

	«О земле втрачена, явися»	вірш (патріотична лірика)	друга половина XX ст.	ліричний герой	рідна земля, кохана жінка	
Іван Драч	«Балада про соняшник»	балада (модерна)	друга пол. XX ст.	образи-символи: соняшник – поет, сонце – поезія		модернізм
Ліна Костенко	«Страшні слова, коли вони мовчать»	вірш (філософська лірика)	друга половина XX ст.			
	«Українське альфреско»	вірш (філософська лірика)	друга половина XX ст.			
	«Маруся Чурай»	історичний роман у віршах	1979 рік	Маруся Чурай, Гриць Бобренко, Іван Іскра, Галя Вишняк, Маргин Пушкар, Семен Горбань, мандрівний дяк	Полтава	
V. Твори письменників-емігрантів						
Іван Багряний (Лозов'ягін)	«Тигролови» (перша назва «Звіролови»)	пригодницький роман	XX ст.	Григорій Многогрішний, Денис Сірко, Наталка, Грицько, мати Сірчиха, майор Медвин, Фійона, Дядоров	Далекий Схід, Зелений Клин, уссурійська тайга	
Євген Маланюк	«Стилет чи стилос?»	вірш (філософська лірика)	30-ті рр. «Празька школа»	образи-символи: «стилет» – зброя, «стилос» – перо		символізм
VI. Сучасний літературний процес (кінець XX – початок XXI ст.)						
Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Ігор Римарук	літературні угруповання «Бу-Ба-Бу», «Нова дегенерація», «ЛуГоСад», «Пропала грамота», «Західний вітер», АУП – Асоціація українських письменників					постмодернізм
Юрій Андрухович	«Рекреації», «Московіада», «Перверзія», «Дванадцять обручів»	романи				постмодернізм

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

1. Жанри фольклору правильно названі у рядку:

- А казка, легенда, притча, послання
- Б пісня, балада, дума, ода
- Г щедрівка, веснянка, елегія, присвята
- Д байка, казка, легенда, балада

А Б В Г Д

2. Різновиди календарно-обрядових пісень правильно зазначені у рядку

- А балади, чумацькі, кріпацькі, обжинкові
- Б стрілецькі, козацькі, чумацькі, жниварські
- В весільні, колискові, купальські, трудові
- Г щедрівки, гаївки, купальські, обжинкові
- Д весільні, русальні, колискові, історичні

А Б В Г Д

3. Різновиди суспільно-побутових пісень правильно зазначені у рядку

- А весільні, колискові, веснянки, голосіння
- Б обжинкові, трудові, кріпацькі, козацькі
- В кріпацькі, чумацькі, бурлацькі, жниварські
- Г русальні, купальські, обжинкові, весільні
- Д щедрівки, гаївки, веснянки, голосіння

А Б В Г Д

4. Родинно-побутові пісні правильно позначені у рядку

- А стрілецькі, чумацькі, колискові, русальні
- Б щедрівки, колядки, гаївки, веснянки
- В купальські, петрівчані, жниварські, обжинкові
- Г колискові, весільні, голосіння, балади
- Д веснянки, русальні, купальські, весільні

А Б В Г Д

5. До історичних пісень належать

- А “Ой на горі та жінці жнуть”, “Ой у полі криниченька”
- Б “Максим козак Залізняк”, “Купайло, Купайло!”
- В “Чи не той то хміль”, “Ой Морозе, Морозенку”
- Г “Заплету віночок”, “Ой кувала зозуленька”
- Д “Ой у лузі червона калина”, “Ой весна, весна — днем красна”

А Б В Г Д

6. Рядки

*Летів пташок понад воду,
Скаламутив піском воду,
Поки дівча воду брало,
Із Романом розмовляло.*

узяті з

- А історичної пісні
- Б родинно-побутової пісні
- В суспільно-побутової пісні
- Г календарно-обрядової пісні
- Д народної думи

А Б В Г Д

7. Рядки

*Чумаче, чумаче, чого зажурився,
Чи воли пристали, чи з дороги збився?*

узяті з

- А думи
- Б балади
- В родинно-побутової пісні
- Г історичної пісні
- Д соціально-побутової пісні

А Б В Г Д

8. Рядки

*Шийся, віночку, шийся,
Молода, не журися,
Бо казали нам люди,
Що доля добра буде.*

узяті з

- А купальської пісні
- Б русальної пісні
- В обжинкової пісні
- Г весільної пісні
- Д колискової пісні

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

9. Рядки

*Ой з-за гори та з-за кручі
Буйне військо виступає.
Попереду Морозенко
Сивим конем виграває.*

узяті з

- А суспільно-побутової пісні
- Б календарно-обрядової пісні
- В історичної пісні
- Г думи
- Д балади

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

10.

*“А я ляхів не боюся
І гадки не маю —
За собою великую
Потугу я знаю”, — сказав герой пісні*

- А “Ой Морозе, Морозенку”
- Б “Ой був у січі старий козак”
- В “Ой наварили ляхи пива”
- Г “Зажурилась Україна”
- Д “Чи не той то хміль”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

11. “Савур-могила”, у якій спочиває славний козак, за яким “вся Україна плаче”, згадується в історичній пісні

- А “Пісня про Байду”
- Б “Ой Морозе, Морозенку”
- В “Чи не той то хміль”
- Г “Максим козак Залізняк”
- Д “Ой був у січі старий козак”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

12. “Три зозуленьки (“матінка”, “миленька”, “сестриця”) — це героїні

- А балади “У неділю рано, рано-пораненьку”
- Б балади “Ой летіла стріла”
- В думи “Бідна вдова і три сини”
- Г думи “Маруся Богуславка”
- Д пісні “В неділю рано зозуля кувала”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

13. Українська дівчина-бранка, яка випустила на волю сімсот невільників “на роковий день Великдень” — це героїня

- А “Думи про Марусю Богуславку”
- Б балади “Їхали козаки із поля додому”
- В балади “Ой пила, пила та Лимериха на меду”
- Г балади “Ой летіла стріла”
- Д пісні “Голівонька моя бідная”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

14.

*“Та нехай мій батько добре дбає,
Грунтів, великих мастків не збуває,
Великих скарбів не збирає,
Та нехай мене, дівки-бранки,
Марусі, попівни Богуславки,
З неволі не викупає”, — сказала головна героїня думи, бо*

- А** забула рідний край
Б закохалася у турецького хана
В зреклася своєї родини
Г прийняла іншу віру (“потурчилась, побусурманилась”)
Д сподобалась чужина

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

15. Установіть відповідність між назвою фольклорного твору і його визначенням

1 пісня	А великий ліро-епічний твір, який виконується речитативом
2 балада	Б невеликий ліричний твір, призначений для спі-
ву
3 дума	В невеликий віршовий твір, який виконується під
час різдвяних свят
4 байка	Г невеликий, переважно віршований розповідний
алегоричний твір з повчально-сатиричним зміс-
том
	Д невеликий віршований ліро-епічний твір казко-
во-фантастичного чи героїчного змісту

А Б В Г Д
1 □ □ □ □ □
2 □ □ □ □ □
3 □ □ □ □ □
4 □ □ □ □ □

16. Установіть відповідність між назвою уснопоетичного твору і рядками з нього

1 історична пісня	А А той перший празник —
Роздество Христове,
Радуйся, ой радуйся, земле,
Син Божий народився.
2 колядка	Б Що в головах сіла —
То матінка рідна;
Сіла край серденька —
То його миленька.
3 соціально-побутова
пісня	В За городом качки пливуть,
Каченята крячуть,
Бідні дівки заміж ідуть,
А багаті плачуть.
4 балада	Г Гей, раненько з Криму йду,
І раненько з Криму йду,
Гей, і всіх чумаків веду.
	Д Чи не той то хміль,
Що коло тичин в'ється?

А Б В Г Д
1 □ □ □ □ □
2 □ □ □ □ □
3 □ □ □ □ □
4 □ □ □ □ □

17. Установіть відповідність між героєм і жанром твору

1 пісня	А Маруся Богуславка
2 балада	Б Богдан Хмельницький
3 дума	В Іван Котигорошко
4 казка	Г Маруся Чурай
Д матінка рідна

А Б В Г Д
1 □ □ □ □ □
2 □ □ □ □ □
3 □ □ □ □ □
4 □ □ □ □ □

18. Пісні легендарної української піснетворки XVII століття Марусі Чурай названі у рядку

- А** “Зажурилась Україна”, “За Сибіром сонце сходить”
Б “Цвіте терен, цвіте терен”, “Місяць на небі, зіроньки сяють”
В “Віють вітри, віють буйні”, “Засвіт встали козаченьки”
Г “У містечку Богуславку Каньовського пана”, “Їхали козаки із поля додому”
Д “Хмельницький та Барабаш”, “Буря на Чорному морі”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

19.

*“Не поправлять сльози щастя, серцю легше буде,
Хто щасливим був часочок, повік не забуде”, —*

це рядки із пісні

- А “Ой кувала зозуленька”
Б “Ой у полі криниченька”
В “Віють вітри, віють буйні”
Г “Засвіт встали козаченьки”
Д “В кінці греблі шумлять верби”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

20. “Марусенька”, “кінь вороненький”, “матусенька”, “чужая дитинонька” — це поетичні образи пісні Марусі Чурай під назвою

- А “Віють вітри, віють буйні”
Б “В кінці греблі шумлять верби”
В “Ой не ходи, Грицю”
Г “Засвіт встали козаченьки”
Д “Зелененький барвіночку”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

21. Піснею відомої української піснетворки Марусі Чурай “Віють вітри, віють буйні” починається твір нової української драматургії

- А “Назар Стодоля” Т. Шевченка
Б “Наталка Полтавка” І. Котляревського
В “Безталанна” І. Карпенка-Карого
Г “Не судилось” М. Старицького
Д “Украдене щастя” І. Франка

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Найдавнішим літописом є

- А Київський літопис
Б Чернігівський літопис
В Галицько-Волинський літопис
Г “Повість минулих літ”
Д Літопис Самовидця

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

2. *“Ольга із сином своїм Святославом збрала багато хоробрих воїнів і пішла на древлянську землю. І вийшли древляни супроти неї”.*

Це рядки із

- А поеми “Слово про похід Ігорів”
Б Галицько-Волинського літопису
В “Повчання дітям” Володимира Мономаха
Г повісті “Александрія”
Д літопису “Повість минулих літ”

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

3. У літописі “Повість минулих літ” є рядки: *“І були три брати: одному ім’я Кий, другому — Шек, третьому — Хорив. А сестра у них була Либідь”.* Усі вони увійшли в історію, бо були

- А із княжого роду Ольги та Ігоря
Б проповідниками християнства на Русі
В засновниками міста Київ
Г перевізниками на Дніпрі
Д слугами в княгині Ольги

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

4. Найдавнішою пам’яткою давньоруської літератури вважається

- А збірник афоризмів “Бджола”
Б “Повчання дітям” Володимира Мономаха
В повість “Александрія”
Г поема “Слово про похід Ігорів”
Д Києво-Печерський патерик

А Б В Г Д
□ □ □ □ □